T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 1153
KARAR NO : 2014 / 1192
KARAR TR : 29.12.2014

ÖZET: Davacı şirket ile davalı Büyükşehir Belediyesi arasında su aboneliği konusunda bir abonman sözleşmesinin varlığı karşısında; özel hukuk ilişkisi çerçevesinde ve hizmet karşılığında maliyet-kâr esasına göre davalı idarece belirlenen tarife uyarınca tahakkuk ettirilen atıksu bedeli konusunda doğan uyuşmazlığın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : T.Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.
Vekili : Av. C. M. Y.
Davalı : Sakarya Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Md.
Vekilleri : Av. İ.T.& Av. Ş. L.Ş. & Av. F.E.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkilinin Sakarya İli, Arifiye İlçesi, Karaaptiler Mahallesi (eski "Nehirkent" Beldesi) sınırları içinde yer alan, 1994 yılından itibaren otomobil üretimi yapan bir şirket olduğunu, davacı şirketin "SU TÜKETİMİ" nedeniyle aylık olarak faturalar düzenlediğini, ancak davalının düzenlemekte olduğu faturalarda "ATIK SU" bedeli adı altında herhangi bir tüketim bedeli bulunmazken ilk olarak Kasım 2011 tarihli su faturasında atık su bedeli tahakkuk edilmeye başlandığını, davalı idarenin müvekkil şirket tesislerinin olduğu bölgede kanalizasyon sisteminin bulunmaması ve bu nedenle herhangi bir hizmetten yararlanılmamasına rağmen davalı idarenin 30.02.2013 tarih ve 91235865714 sayılı "fatura bildirimi" ile toplam 153.666,78 TL tutarındaki Mart 2012 dönemine ait su tüketim bedelini müvekkil şirkete tebliğ ettiğini, işbu bedelin içerisinde yer alan 8.855,70 TL ise "ATIK SU BEDELİ" olarak davacı şirketten talep ettiklerini ve davacının da bu bedeli 17.04.2012 tarihinde ödediğini, davalıya ödenen atık su bedelinin haksız ve dayanaksız olduğunu belirterek, söz konusu atık su bedelinin iade edilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Sakarya Vergi Mahkemesi: 29.05.2012 gün ve E:2012/421, K:2012/479 sayılı kararı ile özetle; "...vergi, resmi harç ve benzeri mali yükümlülük niteliği bulunmayan ve abonelik sözleşmesi olmaksızın tek taraflı olarak kamu gücüne dayalı olarak talep edildiği anlaşılan atık su bedelinin iadesi isteminden kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümü idari yargıda genel görevli mahkeme olan idare mahkemelerinin görev ve yetkisine girmektedir. Bu nedenlerle, davanın 2577 sayılı Kanunun 15/1-a maddesi uyarınca görev yönünden reddine, dosyanın Sakarya İdare Mahkemesine gönderilmesine" şeklinde karar vermiştir.

Sakarya 2.İdare Mahkemesi: 17.05.2013 gün ve E:2012/765, K:2013/477 sayılı kararı ile özetle; "Mevzuatta atık su abonmanlık sözleşmesinin kurulmasının geçerlilik şartına tabi tutulmadığı bu nedenle sözleşme hukuku kuralları uyarınca atık suya dair hukuki ilişkide, atık su toplama tesisinin kurulmasının bir icap, bu tesisten faydalanmanın ise bir kabul olduğu (Yönetmeliğin abone statüsüne kazanmayı abonmanlık sözleşmesinin metin olarak imzasına değil, hizmetten faydalanmaya bağlanmasının bu hususu teşvik ettiği); atık su abonmanlık sözleşmesinin kurulmuş (hukuk âleminde mevcut) olması için mutlak surette ıslak imzalı olarak metnin imzalanmasının zorunlu olmadığı, olayda işlem ve dava tarihi itibari ile kurulmuş bir sözleşmenin bulunduğu anlaşılmıştır.

Bu durumda; gerek işlem, gerekse dava tarihinde atık su toplama/bertaraf hizmeti abonesi olan davacı ile davalı idare belirlenen tarife uyarınca davacıdan atıksu hizmetine katılım ücreti alım konusunda çıkan uyuşmazlığın, tarifenin düzenlenmesine veya değiştirilmesine dair bir uyuşmazlık olmadığı; bu

uyuşmazlığın abonmanlık ücreti alınmasına dair tarifenin uygulanmasına ilişkin bir uyuşmazlık olduğu ve uyuşmazlığı görüm ve çözüm yerinin, özel hukuk sözleşmelerinin uygulanmasından kaynaklı uyuşmazlıkları görmekle görevli olan adli yargı bünyesindeki hukuk mahkemeleri olduğu sonucuna varılmıştır." demek suretiyle 2577 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin 3/a bendi ve 15 inci maddesinin 1/a bendi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiştir.

İşbu karara karşı yapılan itiraz üzerine Sakarya Bölge İdare Mahkemesi 13.12.2013 gün ve E:2013/1410, K:2013/1735 sayılı ilamı ile özetle; "...davacı ile davalı idare arasında su aboneliği sözleşmesinin mevcut olması ve atıksu ücretinin de bu abonelik ilişkisine dayanılarak tahakkuk ettirilmesi nedeniyle taraflar arasındaki özel hukuk ilişkisinden doğan işbu uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargı mercilerine ait olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu durumda itiraza konu kararın gerekçesinin uyuşmazlık konusu olayın maddi gerekçelerine uygun olmadığı ve belirtilen bağlamda gerekçesinde hukuki isabet görülmekte ise de sonucu itibariyle hukuka uygun bulunduğundan itiraz isteminin reddi gerekmektedir.

Belirtilen nedenlerle itiraz isteminin reddine, dayandığı hukuki ve kanuni nedenlerle, gerekçesi yukarıda açıklanan Sakarya 2. İdare Mahkemesi hakimliğince verilen 17.5.2013 gün ve E: 2012/765 K: 2013/477 sayılı kararın yukarıda belirtilen gerekçe ile onanmasına" şeklinde karar vermiş ve karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili aynı istemle bu kez adli yargı yerinde dava açmıştır.

Sakarya 2.Asliye Hukuk Mahkemesi: 21.05.2014 gün ve E:2014/115, K:2014/298 sayı ile özetle; " ...taraflar arasında usulüne uygun düzenlenen bir abone sözleşmesi bulunmadığından atık su bedeli istenmesine ilişkin somut olayda adli yargı mahkemeleri görevli olmayıp idare mahkemeleri görevli olduğundan bahisle davanın yargı yoluna bakımından reddine karar vermek gerekmiştir." demek suretiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş ve taraflarca temyiz talebinde bulunulmaması üzerine karar kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane Topuz, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 29.12.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27.maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, davacı vekilinin istemi üzerine, adli yargı dosyasının, son görevsizlik kararı veren mahkemece idari yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşılmakla, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim İsmail SARI'nın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Davacı şirketten 8.855,70 TL atıksu bedeli ücreti alınması maksadıyla düzenlenen 30.03.2012 günlü, 91235865714 sayılı davalı idare işlemini; atık su bedeli ödenebilmesi için davalı idarenin herhangi bir hizmetten faydalanmadığı iddiaları ile söz konusu işlemin iptali ve tahsil edilen meblağın iadesi istemiyle açılmıştır.

03/07/2005 gün ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun ''Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları'' başlıklı 15. maddesinin (d) bendinde,özel kanunları gereğince belediyeye ait vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dışındaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken doğal gaz, su, atık su ve hizmet karşılığı alacakların tahsilini yapmak veya yaptırmak belediyenin yetki ve imtiyazları arasında sayılmıştır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun ''Ücrete Tabi İşler'' başlıklı 97.maddesinde; ''Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet (...) için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Belediye'ye tekel olarak verilmiş işler kendi özel hükümlerine tabidir.'' hükmü yer almakta olup, kanuna 15.7.1993 günlü Resmi Gazetede yayımlanan 3914 sayılı Kanunla eklenen ve "Çevre Temizlik Vergisi" başlığını taşıyan mükerrer 44.maddesinde de;belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin katı atık toplama ile kanalizasyon hizmetlerinden yararlanan konut, işyeri ve diğer şekillerde

kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu, çevre temizlik vergisinin katı atıklar için maddedeki tarifeye göre hesaplanacağı, belediyelerin, atık su ile ilgili olarak da, katı atıklarla ilgili tarifede yer alan bina gruplarını topluca veya ayrı ayrı dikkate almak suretiyle su tüketim bedelini aşmamak üzere meclislerince belirlenecek miktarda çevre temizlik vergisi alacakları, atık su ile ilgili çevre temizlik vergisinin su tüketim bedeli ile birlikte tarh ve tahakkuk etmiş sayılacağı ve bu bedel ile birlikte tahsil edileceği, su ve kanalizasyon hizmetleri ayrı bir kanunla düzenlenmiş bulunan belediyelerde ise atık su bedellerinin tahsiline ilişkin uygulamanın kendi kanunlarındaki hükme bağlı olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Belediye, belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini ifade etmektedir.

Böyle olmakla birlikte, bu kuruluşun kişilere sağladığı hizmete ilişkin işlem ve eylemlerinin yargısal denetimini yapacak yargı düzenini belirleyebilmek için, işlem ya da eylemin özel hukuk ilişkilerinden veya kamusal yetkilerin kullanılmasından doğup doğmadığına bakmak gerekir.

Dosyanın incelenmesinden, davalı Sakarya Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünce 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 11.maddesinde yer alan, ''… Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmekle yükümlüdürler. Bu hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacaklar, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah harcamalarına katılmakla yükümlüdür. Bu hizmetten yararlananlardan, belediye meclisince belirlenecek tarifeye göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınır. Bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretler, katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılamaz.'' hüküm gereği 17.10.2011 gün, 2011/17 karar sayılı genel kurul kararına istinaden davacı T. Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş. adlı iş yeri ile ilgi olarak davacı adına 8.855,70 TL tutarında atıksu bedeli ücreti belirlendiği anlaşılmıştır.

Uyuşmazlığın çözüme kavuşturulabilmesi için iptali istenilen atık su bedeli ücretinin vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülük olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.

Su abonesi olmayan kişi hakkında İSKİ Tarifeler Yönetmeliği hükümlerine göre tahakkuk ettirilen atık su bedeline ilişkin faturanın iptali istemiyle açılan bir davada; İSTANBUL 3. VERGİ MAHKEMESİ'nce, dava konusu bedelin vergi, resim, harç benzeri mali yüküm olduğu kabul edilmek suretiyle işin esası hakkında verilen kararı temyizen incelemekte olan DANIŞTAY DOKUZUNCU DAİRESİ tarafından, iş yerinde yer altı suyunun kullanılması nedeniyle İSKİ tarafından istenen atık su bedelinin vergi, resim, harç benzeri mali yükümlülük olmayıp, akdi nitelik taşıdığı kanaatine varıldığından bahisle temyiz incelemesi ertelenerek, 2247 sayılı Yasa'nın 20. maddesine göre görevli yargı yerinin belirlenmesi için başvuruda bulunulması üzerine, UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ HUKUK BÖLÜMÜ; 14.10.1991 gün ve E:1991/29, K:1991/29 sayı ile, gerek 2560 sayılı Yasa'nın 23. maddesi gerekse buna dayanılarak çıkarılan İSKİ Tarifeler Yönetmeliği'nin 5,16 ve 17. maddelerinde, İSKİ'ye ait kanalizasyonu kullananlardan atık su bedelinin tarifeye göre alınacağının açıkça belirtildiği ve bunun taraflar arasında bir sözleşmeye dayandırılacağının hükme bağlandığı, buyurucu nitelikteki bu hükmün sözleşme yapılmaksızın atık su üretenleri de sözleşme yapmakla yükümlü kıldığı, bu hükme uymayanların sözleşme yapma durumunda olmaları nedeniyle atık su bedeli ödemekten kaçınmalarına olanak bulunmadığı, sözleşmeden kaçınmanın söz konusu bedelin ödenmesinden kurtulma sonucunu doğurmayacağı ve bunların da sözleşmeli sayılmalarının gerektiği, öte yandan Yasa ve Yönetmelik ile öngörülen usul ve esaslara göre İSKİ tarafından düzenlenen tarifelerle tespit edilen atık su bedelinin Anayasa'nın 73. maddesinde öngörüldüğü biçimde kanunla konulan vergi, resim, harç ve benzeri bir mali yükümlülük olduğundan söz edilemeyeceği, bu itibarla, atık su bedeli, vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülük olmayıp, özel hukuk alanındaki alacak- borç ilişkisini içeren abonman sözleşmesine dayalı ve idarece düzenlenen bir tarife uyarınca alınan bir bedel olduğundan, bu konuyla ilgili anlaşmazlığın çözümünün adli yargının görevine girdiği gerekçesiyle ve Anayasa Mahkemesi'nin 14.2.1991 gün ve E:1990/18, K:1991/4 sayılı kararında yazılı gerekçede de bu görüşün kabul edildiğinden bahisle, Danıştay Dokuzuncu Dairesi'nce yapılan başvurunun KABULÜ ile uyuşmazlık konusu davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiğine karar vermiştir. (Bu karar 26.11.1991 tarih ve 21063 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.)

Anılan Uyuşmazlık Mahkemesi kararında atıfta bulunulan ANAYASA MAHKEMESİ'nin 8.5.1991 tarih ve 20865 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 14.2.1991 gün ve E:1990/18, K:1991/4 sayılı kararında, atık sular karşılığı alınacak bedelin niteliği sorunu ayrı bir başlık altında ele alınmış ve aynen "Vergi benzeri mali yükümlülüklerin en belirgin özellikleri (...) genellikle, bir kamu hizmeti karşılığında kamu gücüne dayanılarak tek taraflı yükletilmeleri, harç ve resme göre, daha çok ücret görünümünde

olmalarıdır.

Atık su bedeli, kullanılmış suların uzaklaştırılması karşılığında yapılacak bir tarifeye ve abonman sözleşmesine göre alınmaktadır. Başka bir deyişle, idareyle kişi arasında sözleşmeyle alacak- borç ilişkisi doğmakta, ödenecek miktar İSKİ ile kişi arasında abonman sözleşmesiyle özel hukuk ilişkisi kurulmasından sonra yapılan hizmet karşılığında maliyet- kâr esasına göre belirlenmektedir. Ödemenin hukuksal dayanağı, kamu gücüne değil, tarifeye ve iki taraf arasında yapılan abonman sözleşmesine dayanmaktadır. Nitekim, ödemelerin yapılmaması durumunda İSKİ alacağını, Amme Alacaklarının Tahsili Hakkındaki Yasa'ya göre değil, özel hukuk ilişkisi içinde ilgili Yasa'ya göre alacaktır. Abone ile İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) arasında yapılan abonman sözleşmesi, daha çok "tip" sözleşme görünümündedir. Hizmetten yararlanan kişinin, sözleşmeyi idareyle birlikte düzenlemesi yerine katılımı (iltihakı) söz konusudur. Ancak bu durum, idareyle kişi arasında kurulan özel hukuk ilişkisini, kamu hukuku ilişkisine dönüştürmez. Çünkü, birçok durumda hizmetin tekel niteliği ve çok kişiye götürülme zorunluluğu, işin, çoğunlukla, tip sözleşmelerle ve kişilerin katılımıyla gerçekleşebilmesini olanaklı kılmaktadır. (...)"

"Açıklanan nedenlerle, atık suların uzaklaştırılması karşılığında alınan ücretlerin vergi, resim, harç benzeri mali yükümlülük olarak kabul edilmemesi gerekir" denilmiştir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin Konya 4.Asliye Hukuk Mahkemesi ile Konya Vergi Mahkemesi arasında çıkmış olan bir hüküm uyuşmazlığı ile ilgili olarak 16.6.2003 gün, E:2002/57,K: 2003/34 sayılı kararı ve İzmir 3.Vergi Mahkemesi ile İzmir 11.Asliye Hukuk Mahkemesi arasında çıkmış olan bir hüküm uyuşmazlığı ile ilgili olarak 02.04.2007 gün, E:2004/127,K:2007/31 sayılı kararı ile vermiş olduğu kararında, su ve kanalizasyon hizmetleri ayrı bir kanunla düzenlenmiş bulunan büyükşehir belediyeleri bakımından, atık su bedelinin tahsiline ilişkin davaların görüm ve çözümünde adli yargı yerinin, Tarifeler Yönetmeliği ile buna dayanan tarife kararlarının yargısal denetiminde idare mahkemelerinin görevli bulunduğuna karar vermiştir.

Yukarıda belirtilen Anayasa Mahkemesi ile Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarındaki "atık su bedelinin, vergi benzeri mali yükümlülük olmayıp, idareyle kişi arasında abonman sözleşmesiyle kurulan özel hukuk ilişkisi çerçevesinde ve hizmet karşılığında maliyet-kâr esasına göre idarece belirlenen tarifeye dayanılarak alınan bir ücret olduğu" yolundaki kabulün sonuçları itibarıyla: idarenin faaliyet alanıyla ilgili olarak yürürlüğe koyduğu yönetmelik ile buna dayanan tarife kararlarının yargısal denetiminin idari yargı yerinde -idare mahkemeleri; abonman sözleşmesine dayanan bir alacak- borç ilişkisi kapsamındaki atık su bedelinin tahsiline ilişkin davaların ise adli yargı yerinde görülüp çözümlenmesi gerekmekte olup, uygulama bu doğrultuda istikrar kazanmıştır.

Hal böyle iken, 15.7.1993 tarih ve 3914 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1. maddesiyle 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na eklenen Mükerrer 44.madde ile, katı atık ve atık su ile ilgili "çevre temizlik vergisi" ihdas edilmesi ve yasal süreç tamamlandıktan sonra da 1.1.1994 tarihinden itibaren uygulamaya geçilmesi üzerine katı atık ve atık su ile ilgili uyuşmazlıkların, belediye ayrımı gözetilmeksizin vergi kapsamına alındığı gerekçesiyle vergi mahkemelerinde bakılarak sonuçlandırılması ve diğer taraftan tahsilata ilişkin uyuşmazlıkların da ücret kapsamında adli yargı yerinde çözümlenmesine devam edilmesi nedeniyle, uyuşmazlığın çözümlenebilmesi için anılan Yasanın mükerrer 44. maddesinin incelenmesi gerekmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 3914 sayılı Kanun'la eklenen Mükerrer 44. maddesinin birinci fıkrasında, "Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin katı atık toplama ile kanalizasyon hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar, çevre temizlik vergisine tabidir." hükmü yer almış; aynı maddenin on ikinci fıkrasında, "Belediyeler, atık su ile ilgili olarak da; katı atıklarla ilgili tarifede yer alan bina gruplarını topluca veya ayrı ayrı dikkate almak suretiyle ve su tüketim bedelini aşmamak üzere meclislerince belirlenecek miktarda çevre temizlik vergisi alırlar. Atık su ile ilgili çevre temizlik vergisi, su tüketim bedeli ile birlikte tarh ve tahakkuk etmiş sayılır ve bu bedel ile birlikte tahsil edilir. Su ve kanalizasyon hizmetleri ayrı bir kanunla düzenlenmiş bulunan belediyelerde ise, atık su bedellerinin tahsiline ilişkin uygulama kendi kanunlarındaki hükümlere tabidir." denilmiş ve son fıkrasında da, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların, İçişleri ve Çevre Bakanlıklarının görüşleri alınmak suretiyle Maliye Bakanlığı tarafından belirleneceğine işaret edilmiştir.

Anılan Yasa maddesine ilişkin "Belediye Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" Genel Gerekçesinde (Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü; 10.6.1993-Sayı: B.02.0.KKG/101-530/04937), çevre temizlik vergisinin, belediyelerin içinde bulunduğu mali sıkıntılara acil ve kısa vadeli bir çözüm olmak üzere getirildiği belirtilmiş; madde gerekçelerinde ise on

ikinci fıkra hakkında, “Belediyeler, belediye meclislerince yapılacak tarifeler üzerinden su tüketim bedelini aşmamak üzere, kanalizasyon hizmetlerinden yararlananlardan belirlenecek miktarlarda ayrıca çevre temizlik vergisi alacaklar, su tüketim bedeli ile birlikte tarh ve tahakkuk ettirilecek bu vergi su bedeli ile birlikte tahsil olunacaktır. Ancak su ve kanalizasyon hizmetleri ayrı bir kanunla düzenlenmiş bulunan belediyelerde, atık su bedellerinin tahsiline ilişkin uygulama kendi kanunlarındaki hükümlere tabi olacaktır.” denilmiştir.

Buna göre, yasa koyucu tarafından, mali sıkıntı içinde bulunan belediyelere, katı atıkların toplanması ve atık suların uzaklaştırılması hizmetleri karşılığında gelir sağlamak amacıyla, acil ve pratik bir çözüm olarak çevre temizlik vergisi ihdas edilmiştir.

Buraya kadar yapılan açıklamalar ışığında; su ve kanalizasyon hizmetleri 2560 sayılı İSKİ Kanunu ile düzenlenen büyükşehir belediyelerinin, atık su bedeli uygulaması bakımından 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun 3914 sayılı Kanun’la eklenen Mükerrer 44. maddesi ile getirilen çevre temizlik vergisi düzenlemesinin dışında kaldığı, buna karşın su ve kanalizasyon hizmetleri özel bir kanun ile düzenlenmeyen belediyelerin ise atık su bedeli uygulaması bakımından 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun 3914 sayılı Kanun’la eklenen Mükerrer 44. maddesi ile getirilen çevre temizlik vergisi düzenlemesi kapsamında kaldığı, bu hususun yukarıda bahsedilen gerek Anayasa Mahkemesi, gerekse de Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarında da açıkça vurgulandığı, bununla birlikte taraflar arasında şayet abonelik ilişkisi var ise, katı atık ve/veya atık su bedelinin vergi benzeri mali yükümlülük olmayıp, idareyle kişi arasında abonman sözleşmesiyle kurulan özel hukuk ilişkisi çerçevesinde ve hizmet karşılığında maliyet-kâr esasına göre idarece belirlenen tarifeye dayanılarak alınan bir ücret olduğu hususuna da vurgu yapıldığı anlaşılmakla, bu bağlamda su ve kanalizasyon hizmetleri özel bir kanun ile düzenlenmeyen belediyeler bakımından katı atık ve/veya atık su bedelinin vergi benzeri mali bir yükümlülük mü, yoksa özel hukuk ilişkisine dayalı bir ücret mi olduğu hususunun belirlenmesinde ABONELİK İLİŞKİSİNİN belirleyici olduğu anlaşılmıştır.

27.10.2010 gün, 27742 sayılı Atıksu Altyapı Ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul Ve Esaslara İlişkin Yönetmeliğin "Tanımlar" başlıklı 4.maddesinin 1-a fıkrasında "Abone" tanımı yapılmış olup, buna göre, Abone: Su ve atık su ve katı atık hizmetlerinden faydalanan ve/veya faydalanacak gerçek veya tüzel kişiyi ifade etmekte, "Abonelik" başlıklı 10.maddesinde ise, "Atık su altyapı yönetimlerinin hizmet vermekle yükümlü olduğu tüm gerçek ve tüzel kişilerin abone olması zorunludur" hükmü yer almaktadır.

Belirtilen yasal düzenlemeler ve ilgili mahkeme kararları da dikkate alındığında, davalı Sakarya Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından 17.10.2011 gün, 2011/17 karar sayılı genel kurul kararına istinaden davacı T.Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş. adlı iş yeri ile ilgi olarak davacı adına 8.855,70 TL tutarında atıksu bedeli ücreti belirlenen atık su ücretinin ödenmesine ilişkin işlemin, gerek su ve kanalizasyon hizmetleri özel bir kanun ile düzenlenmiş olan Sakarya Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından tesis edilmiş olması ve Uyuşmazlık Mahkemesinin yukarıda işaret edilen 16.6.2003 ve 2.4.2007 tarihli hüküm uyuşmazlığın giderilmesine ilişkin kararlarında açıklandığı üzere bu işlemin vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülük mahiyetini taşımaması, gerekse de taraflar arasında davalı vekilinin dava dilekçesindeki adı geçen iş yerinin su aboneliğine tabi olduğu yönündeki beyanı ile, bu beyanın aksine dosya kapsamında her hangi bir belge bulunmayışı karşısında taraflar arasında bir abonelik ilişkisi bulunduğunun kabulü gerektiği hususları birlikte değerlendirildiğinde, söz konusu ücretin idareyle kişi arasında abonman sözleşmesiyle kurulan özel hukuk ilişkisi çerçevesinde ve hizmet karşılığında maliyet-kâr esasına göre idarece belirlenen tarifeye dayanılarak alınan bir ücret olduğu anlaşılmıştır.

Belirtilen durumlar karşısında, davalı Sakarya Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından 17.10.2011 gün, 2011/17 karar sayılı genel kurul kararına istinaden davacı T.Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş. adlı iş yeri ile ilgi olarak davacı adına 8.855,70 TL tutarında atıksu bedeli ücreti belirlenen atık su ücretinin ödenmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın adli yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden Sakarya 2.Asliye Hukuk Mahkemesi’nce verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Sakarya 2.Asliye Hukuk Mahkemesince verilen21.05.2014 gün ve E:2014/115, K:2014/298 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 29.12.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Nurdane
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Ayhan	Mehmet
ÖĞÜŞ	AKARSU	AKBULUT